

TÍCH HỢP GIÁO DỤC KĨ NĂNG SỐNG CHO HỌC SINH TRUNG HỌC THÔNG QUA SINH HOẠT CÂU LẠC BỘ HÓA HỌC

MAI VĂN HUNG* - NGUYỄN THỊ THU HẰNG - NGUYỄN THỊ THÂN**

Ngày nhận bài: 10/04/2017; ngày sửa chữa: 16/05/2017; ngày duyệt đăng: 16/05/2017.

Abstract: Life skills education for students is an important activity in the formation and development of learner's personality, contributing to improving not only the quality of education in particular but also the quality of life in general. There are many forms of life skills education for students through school-based educational activities such as integrating life skills education into subjects, integrating life skills education through experiential learning and vocational education activities, extra-curricular activities and club activities, etc. This article introduces the integration of life skills education into Chemistry through club activities in high school.

Keywords: Integrating, life skills education, club.

Những năm gần đây, giáo dục kĩ năng sống (GDKNS) cho học sinh (HS) được quan tâm chú trọng đặc biệt và là nhiệm vụ bắt buộc trong chương trình giáo dục của các nhà trường. GDKNS có thể được tích hợp thông qua nhiều hoạt động giáo dục trong nhà trường, trong đó tích hợp GDKNS vào hình thức sinh hoạt câu lạc bộ (CLB) được đánh giá rất hiệu quả. Sinh hoạt CLB là hoạt động ngoại khóa, được tổ chức định kì theo yêu cầu nhiệm vụ của từng loại hình CLB. Đối với các môn học, tổ chuyên môn và nhà trường có thể tổ chức thành các CLB như Tiếng Anh, Nghệ thuật, Thể thao, Khoa học, Văn học, Em yêu lịch sử... Các buổi sinh hoạt CLB với những hoạt động vui chơi giải trí xen lẫn hoạt động học tập khiến HS rất hứng thú; rèn luyện được nhiều kĩ năng sống (KNS) cho HS.

1. KNS là gì?

Hiện nay, có khá nhiều quan niệm khác nhau về KNS. Theo UNICEF (1995): KNS là khả năng phân tích tình huống và ứng xử, khả năng phân tích cách ứng xử và khả năng tránh được các tình huống. KNS nhằm giúp chúng ta chuyển dịch kiến thức “cái chúng ta biết” và thái độ, giá trị “cái chúng ta nghĩ, cảm thấy, tin tưởng” thành hành động thực tế “làm gì và làm cách nào” là tích cực nhất và mang tính chất xây dựng.

Theo UNESCO (2003): KNS là năng lực cá nhân để thực hiện đầy đủ các chức năng tham gia vào cuộc sống hàng ngày. Đó là khả năng làm cho hành vi và sự thay đổi của mình phù hợp với cách ứng xử tích cực, giúp con người có thể kiểm soát, quản lí có hiệu quả các nhu cầu và những thách thức trong cuộc sống hàng ngày.

Ở Việt Nam cũng có nhiều quan niệm khác nhau về KNS, song nhìn chung đều bao hàm ý nghĩa KNS là năng lực tâm lí xã hội của con người, giúp con người có khả năng thích nghi và giải quyết có hiệu quả những vấn đề do cuộc sống đặt ra.

Như vậy, khái niệm “KNS” theo UNESCO (2003) thể hiện đầy đủ nhất nội hàm của KNS, vì khái niệm này bao hàm trong nó kĩ thuật hành động và hành vi ứng xử của con người, có ý nghĩa trong việc hỗ trợ cho sức khỏe tinh thần và sức khỏe thể chất, giúp cá nhân sống hạnh phúc với những người khác trong xã hội. Bên cạnh đó, khái niệm này còn đề cập đến năng lực con người quản lí được các tình huống rủi ro, không chỉ đối với bản thân mà còn có thể gây ảnh hưởng đến mọi người trong việc chấp nhận các biện pháp ngăn ngừa rủi ro. Đây chính là năng lực con người quản lí một cách thích hợp bản thân, người khác và xã hội trong cuộc sống hàng ngày. Con người có thể nhận thức về bản thân, người khác, có thể thay đổi cách suy nghĩ, cách tư duy, cách hành động và thái độ của bản thân trước cộng đồng để hình thành quan điểm, thái độ, hành vi mới hoặc thay đổi quan điểm, thái độ, hành vi theo chiều hướng tích cực.

2. Giáo dục KNS là gì?

Có thể hiểu, GDKNS là một quá trình tác động nhằm hình thành năng lực hành vi và sự thay đổi của cá nhân phù hợp với cách ứng xử tích cực, giúp cá nhân có thể ứng phó có hiệu quả với các yêu cầu thách thức của cuộc sống hàng ngày.

GDKNS cho HS trong nhà trường là quá trình dưới vai trò chủ đạo của giáo viên, thông qua các hoạt động giáo dục và sinh hoạt hàng ngày, giúp cho hành vi và sự thay đổi của HS phù hợp với cách ứng xử tích cực, giúp HS có thể kiểm soát, quản lí có hiệu quả các nhu cầu và những thách thức trong cuộc sống hàng ngày.

GDKNS trong nhà trường trung học có vai trò quan trọng trong việc hình thành nhân cách sống với các giá trị sống tích cực, dần hình thành cho các em các kĩ năng cần thiết trong cuộc sống tương lai sau này.

* Trường Đại học Giáo dục - Đại học Quốc gia Hà Nội

** Trường Trung học phổ thông Chuyên Hà Giang

3. Các hình thức GDKNS cho HS trung học trong nhà trường. GDKNS cho HS trong nhà trường có thể được tiến hành theo nhiều hình thức với các cách tiếp cận khác nhau, mọi lúc, mọi nơi, trong mọi hoạt động của nhà trường, của giáo viên và HS. Tuy nhiên, trong quá trình dạy học, chúng tôi có thể tổng hợp một số phương án được thực hiện có hiệu quả nhất như sau:

- *Tích hợp GDKNS vào các môn học:* Với mỗi môn học có thể lồng ghép các nội dung GDKNS, KNS chung và kĩ năng đặc thù của môn học. Ví dụ như môn *Văn học* giáo dục truyền thống gia đình, truyền thống dân tộc tình yêu quê hương đất nước; môn *Sinh học* tích hợp nội dung giáo dục giới tính, chăm sóc sức khỏe; môn *Lịch sử* giáo dục tình yêu quê hương đất nước, lòng tự hào dân tộc; môn *Hóa học* tích hợp giáo dục ý thức bảo vệ môi trường, vận dụng kiến thức hóa học vào thực tiễn cuộc sống...

- *GDKNS thông qua sinh hoạt động các CLB trong nhà trường:* Với mỗi buổi sinh hoạt CLB, các hoạt động vui chơi đan xen hoạt động học tập giúp các em phát triển kĩ năng thuyết trình, giao tiếp, hùng biện, hợp tác nhóm...

- *GDKNS thông qua các hoạt động trải nghiệm:* Đây là hoạt động có thể được tổ chức ở nhiều hình thức khác nhau như tổ chức đi tham quan để giáo dục về danh lam thắng cảnh, di tích lịch sử địa phương, tổ chức các buổi từ thiện với hoạt động giúp đỡ người già, em nhỏ, vệ sinh đường phố, thôn bản...

- *GDKNS thông qua hoạt động tổ chức các ngày lễ trong năm học:* Nhà trường có thể lồng ghép các nội dung giáo dục giá trị sống, KNS thông qua các buổi chào cờ, các buổi lễ trong năm học như: khai giảng, kỉ niệm ngày nhà giáo Việt Nam 20/11 để giáo dục truyền thống tôn sư trọng đạo; ngày 22/12 để giáo dục tình yêu quê hương đất nước, lòng tự hào dân tộc...

4. Tích hợp GDKNS cho HS trung học thông qua hình thức sinh hoạt “CLB Hóa học”

Mục đích

- Củng cố, khắc sâu, mở rộng kiến thức môn học thông qua hệ thống câu hỏi liên quan đến các nội dung môn học.

- Gắn nội dung học tập trên lớp với các tình huống thực tiễn.

- Phát triển năng lực làm việc tích cực, độc lập, sáng tạo, hợp tác nhóm, phát hiện và giải quyết vấn đề học tập và thực tiễn đời sống.

- HS có cơ hội được rèn luyện và phát triển các KNS như: + Kĩ năng đảm nhận trách nhiệm và thể hiện trách nhiệm cá nhân về phần việc của mình được giao; + Kĩ năng tư duy sáng tạo, ham học hỏi, tìm hiểu tri thức, thực hiện và trao đổi ý tưởng mới với người khác, luôn cởi mở và tiếp nhận những ý tưởng mới mẻ, đa dạng; + Kĩ năng trình bày vấn đề

và thuyết trình trước đám đông; + Kĩ năng hợp tác để giải quyết vấn đề được giao.

- Thông qua việc vận dụng kiến thức được học trên lớp để giải thích các vấn đề trong thực tiễn, các em sẽ thêm yêu thích môn học, có niềm đam mê khoa học.

Thông qua việc tuyên truyền bảo vệ môi trường, giúp các em có ý thức về tầm quan trọng của việc bảo vệ môi trường và biết bảo vệ môi trường sống, quan tâm đến sức khỏe bản thân và người xung quanh.

Chuẩn bị

* Giáo viên:

- Tổ chuyên môn thảo luận xây dựng kế hoạch cho một buổi sinh hoạt CLB.

- Xây dựng hệ thống các câu hỏi với các yêu cầu về kiến thức, kĩ năng liên quan đến môn *Hóa học*.

- Phân chia HS thành 3 đội chơi, mỗi đội gồm 5 thành viên.

- Hướng dẫn HS thiết kế các hoạt động biểu diễn của từng nhóm.

* Học sinh:

- Ôn tập, tìm hiểu các kiến thức môn *Hóa học* ứng dụng trong thực tiễn, liên hệ vào trong cuộc sống hàng ngày và vấn đề bảo vệ môi trường.

- Xây dựng kịch bản cho các hoạt động chào hỏi, thể hiện kĩ năng thao tác thực hành môn *Hóa học*, tuyên truyền bảo vệ môi trường.

Tiến trình thực hiện

Tổ chức cuộc thi giữa các đội chơi với chủ đề: “*Hóa học và trách nhiệm của công dân với vấn đề bảo vệ môi trường*”.

Hoạt động 1: Giới thiệu (15’)

Đồng chí dẫn chương trình lên làm công tác tổ chức, nêu mục đích tổ chức sinh hoạt CLB, giới thiệu khách mời, thành phần ban giám khảo (BGK), hướng dẫn luật chơi.

Hoạt động 2: Khởi động (15’)

Mỗi đội chơi có tối đa 5 phút để giới thiệu về các thành viên của đội mình.

Các KNS cơ bản được giáo dục trong hoạt động này là: Thông qua việc giao cho các em tự xây dựng hình thức giới thiệu về đội của mình như đóng kịch, thuyết trình,... giúp rèn luyện cho HS các KNS như: giao tiếp, thuyết trình, hợp tác, làm việc nhóm, lập kế hoạch...

Hoạt động 3: Phần thi thứ nhất “Khởi động” (10’)

- Mỗi đội chọn cử 03 thành viên tham gia phần thi.

- Ban tổ chức (BTC) lần lượt đưa ra 10 câu hỏi trắc nghiệm.

- Thời gian suy nghĩ và ghi câu trả lời ra bảng trong vòng 10 giây.

- Khi có tín hiệu hết giờ, các đội cùng giơ bảng (*kể cả không có câu trả lời*).

- Mỗi câu trả lời đúng được 10 điểm.

Câu 1: Để đảm bảo an toàn cho khách hàng, ở các nhà hàng thường sử dụng cồn khô thay cho bếp ga khi ăn các món lẩu. Cồn khô chứa chất gì?

- A. Parafin B. Ancol etylic
C. Axit axetic D. Olefin

Câu 2: Năm 2005, một thiết bị đặc biệt - "Dao gamma" lần đầu tiên được sử dụng trong y học tại Bệnh viện Đại học Y khoa Huế. Tia gamma có thể hội tụ thành chùm tia có năng lượng lớn, được sử dụng như một lưỡi dao sắc trong ca mổ không chảy máu đối với các khối u nằm sâu trong não mà bệnh nhân không cần gây mê, có thể đi lại ngay sau ca mổ... Thực chất tia gamma là gì?

- A. Dòng các photon B. Chùm các tia α
C. Chùm các neutron D. Chùm các nơtron

Câu 3: Từ xa xưa, con người đã biết dùng dung dịch muối ăn NaCl như một chất sát trùng hữu hiệu (hoa quả, rau sống... được ngâm trong dung dịch NaCl từ 10-15 phút), khả năng diệt khuẩn của dung dịch NaCl là do:

- A. Sự phân li NaCl trong dung dịch tạo ra ion Cl⁻ có tính khử
B. Vi khuẩn bị mất nước do thẩm thấu
C. Dung dịch NaCl độc
D. Khi hòa tan NaCl vào nước tạo ra HClO có tính oxi hóa mạnh

Câu 4: Một cậu bé người Trung Quốc đã phải khâu 38 mũi ở vùng mắt sau khi bị chấn thương do lon pepsi đặt trong ngăn đá tủ lạnh phát nổ. Nguyên nhân của vụ nổ là do:

- A. Lon Pepsi chứa khí CO₂ gây chênh lệch áp suất
B. Trong lon Pepsi chứa một số chất độc hại
C. Soda trong lon Pepsi ở nhiệt độ thấp thì gây nổ
D. Ở nhiệt độ thấp, nước chuyển từ dạng lỏng sang dạng rắn làm thể tích tăng lên

Câu 5: Ứng dụng nào sau đây không phải của canxi hidroxit Ca(OH)₂

- A. Trộn vữa xây nhà
B. Bón bột khi gãy xương
C. Khử chua đất trồng trọt
D. Chế tạo clorua vôi là chất tẩy trắng và khử trùng

Câu 6: "Băng khô" hay "nước đá khô" là một hoá chất dùng nhiều trong kĩ thuật điện ảnh để tạo khói sân khấu. "Băng khô" là gì?

- A. CO₂ rắn B. N₂ lỏng
C. H₂O rắn D. O₂ lỏng

Câu 7:

"Muối gì dùng đắp tườm
Làm phần và đúc khuôn
Chẳng may ta trượt ngã
Bón bột khi gãy xương?"

- A. CaSO₄ B. CaCO₃
C. CaSO₄.2H₂O D. CaSO₄.H₂O

Câu 8: "Cồn khô" hay được dùng thay cho bếp ga, bếp từ trong việc nấu nướng ngay trên bàn tiệc, do có ưu điểm là, gọn nhẹ, tuy nhiên nhiệt độ cháy cao khi sử dụng cần phải cẩn thận. Loại "cồn khô" hiện nay là gì?

- A. Loại nến tinh khiết B. Xăng đông lạnh
C. Khí ga hóa rắn D. Ancol etylic hóa rắn

Câu 9: Người Mông Cổ rất thích dùng bình bằng bạc để đựng sữa ngựa. Bình bằng bạc bảo quản được sữa ngựa lâu không bị hỏng là do

- A. Ion Ag⁺ có khả năng diệt trùng, diệt khuẩn
B. Bình bằng bạc bền trong không khí
C. Kim loại bạc có tính khử rất yếu
D. Bình làm bằng bạc chứa các ion Ag⁺ có tính oxi hóa mạnh.

Câu 10: Viện nghiên cứu hạt nhân của nước ta nằm ở tỉnh, thành phố nào ?

- A. TP. Hà Nội
B. TP Vinh - Nghệ An
C. TP. Đà Lạt - Lâm Đồng
D. TP Buôn Ma Thuột - Đắk Lắk

Đáp án:

1D	2A	3B	4D	5B	6A	7C	8D	9A	10C
----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Các KNS cơ bản được giáo dục ở hoạt động này là: Với việc cùng nhau suy nghĩ trả lời 10 câu hỏi của phần thi sẽ giúp hình thành cho HS một số giá trị sống và KNS sau: + Kỹ năng ra quyết định, giao tiếp, hợp tác, làm việc nhóm, nhận thức, kiên định...; + Giá trị của khoa học với cuộc sống, giải thích các vấn đề thực tiễn một cách khoa học, biết vận dụng khoa học vào việc bảo vệ sức khỏe cá nhân và những người xung quanh; + Bên cạnh đó, việc gắn các tình huống thực tiễn vào môn học sẽ giúp HS thêm yêu thích môn học.

Hoạt động 4: Phần thi thứ hai "Hiểu biết" (20')

- Mỗi đội chọn cử 03 thành viên tham gia.
- BTC lần lượt đưa ra 10 câu hỏi, các đội nhanh chóng suy nghĩ và có tín hiệu để giành quyền trả lời.
- Thời gian tối đa cho mỗi câu hỏi là 15 giây.
- Nếu trả lời đúng sẽ được 10 điểm, nếu trả lời sai mà vẫn còn thời gian (trong 15 giây) thì chỉ 1 trong 2 đội còn lại tiếp tục được giành quyền trả lời.
- Nếu cả 2 đội giành được quyền trả lời mà vẫn không đúng thì khán giả sẽ trả lời.

Câu 1: Trên nhãn các chai rượu thường có ghi độ cồn 35°, 40° hoặc cồn y tế 70°, cồn dùng để đốt 90°... Hãy cho biết ý nghĩa của các số trên là gì?

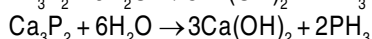
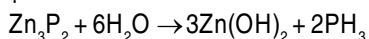
Đáp án: Độ cồn 29°, 35° 70°, 90° nghĩa là % về thể tích etanol nguyên chất trong dung dịch rượu.

Câu 2: Ở những vùng đầm lầy, nghĩa địa... thường xuyên xuất hiện những đóm lửa cháy sáng bay trong không khí, người ta gọi đó là "ma trơi". Giải thích hiện tượng trên?

Đáp án: Sự phân hủy xương động vật sinh ra 2 khí là photphin PH_3 và diphotphin P_2H_4 . Chúng tích tụ lại khi gặp điều kiện thuận lợi thì bốc cháy tạo ra những đốm lửa cháy sáng và bay trong không khí. Quá trình trên xảy ra cả ngày lẫn đêm nhưng chỉ quan sát rõ như vào ban đêm.

Câu 3: Trong bã chuột bán trên thị trường hiện nay thường có thành phần chính là Zn_3P_2 (kẽm photphua) hoặc Ca_3P_2 (Canxi photphua). Vì sao khi ăn phải loại bã chuột này, chuột thường chết ở nơi gần nguồn nước?

Đáp án: Zn_3P_2 hoặc Ca_3P_2 bị thủy phân trong dạ dày chuột:

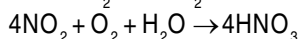
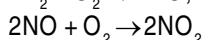
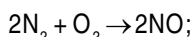
Chuột càng khát nước và sẽ tìm đến nguồn nước, đồng thời khí photphin PH_3 rất độc sinh ra sẽ giết chết chuột.

Câu 4: Gạch, ngói được làm từ đất sét. Tại sao đất sét có màu nâu xám nhưng khi nung thành gạch, ngói lại có màu đỏ?

Đáp án: Đất sét sử dụng sản xuất gạch, ngói thường chứa các hợp chất của sắt (ví dụ như các loại hidroxit sắt...). Ở nhiệt độ cao chúng sẽ bị oxi hóa tạo ra sắt (III) oxit Fe_2O_3 có màu đỏ.

Câu 5: Ca dao Việt Nam có câu: "Lúa chiêm lấp ló đầu bờ/Hễ nghe tiếng sấm phất cờ mà lên". Câu ca dao đó mang ý nghĩa hóa học gì?

Đáp án: Do trong không khí có khoảng 80% Nitơ và 20% Oxi. Khi có sấm chớp (tia lửa điện) thì:

Ion nitrat NO_3^- cung cấp N (đạm) cho đất để cây trồng hút. Nhờ đó, mỗi năm trung bình một mẫu đất được cung cấp khoảng 6-7 kg nitơ.

Câu 6: Tại sao các đồ dùng đựng nước của gia đình lâu ngày thường bị cặn ở đáy? Nêu cách loại bỏ lớp cặn đó?

Đáp án: Do trong nước có hòa tan muối $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2$ và $\text{Mg}(\text{HCO}_3)_2$, khi để lâu có phản ứng: $\text{Ca}(\text{HCO}_3)_2 \rightarrow \text{CaCO}_3 + \text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2$

Để loại bỏ cặn đó, ta có thể dùng những chất có môi trường axit như giấm, hoặc các axit mạnh hơn.

Câu 7: Giải thích tại sao khi nhai cơm lâu lại có vị ngọt?

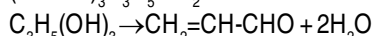
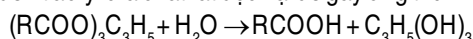
Đáp án: Cơm chứa một lượng lớn tinh bột. Trong tuyến nước bọt của người có các enzym. Khi nhai kĩ cơm, enzym sẽ xúc tác cho quá trình thủy phân một phần tinh bột thành mantozơ và glucozơ nên có vị ngọt.

Câu 8: Giải thích tại sao khi nấu canh cá người ta thường cho thêm các chất chua vào như: quả me, dưa chua, măng chua...

Đáp án: Mùi tanh của cá là do các amin no tạo nên. Trong chất chua như dưa chua có axit lactic, me có axit axetic, chanh có axit xitric... các axit đó nâng cao hương vị canh, đồng thời có phản ứng axit - bazơ với amin làm giảm mùi tanh của cá.

Câu 9: Tại sao không nên sử dụng mỡ khi đã rán hoặc chiên lại nhiều lần?

Đáp án: Mỡ rán nhiều lần sẽ có sự thủy phân lipit tạo ra glixerol, dưới tác dụng nhiệt và xúc tác glixerol tách nước tạo anđehit acrylic là chất rất độc hại dễ gây ung thư:

Câu 10: Muốn pha loãng axit H_2SO_4 đặc phải làm như thế nào? Giải thích tại sao?

Đáp án: Cách pha: rót từ từ axit sunfuric đặc vào nước, khuấy đều, mà không làm ngược lại. **Giải thích:** axit sunfuric tan trong nước sẽ tỏa ra một nhiệt lượng lớn. Nếu rót nước vào axit, nước sẽ nổi trên bề mặt và sôi mãnh liệt, bắn tung tóe gây nguy hiểm.

Các KNS cơ bản được giáo dục: Tương tự như ở phần 1, 10 câu hỏi phần thi "Hiểu biết" đòi hỏi HS phải có câu trả lời nhanh và chính xác giúp hình thành cho HS một số KNS như: kĩ năng ra quyết định, giao tiếp, hợp tác, làm việc nhóm, nhận thức, kiên định... Thông qua việc giải thích các hiện tượng thực tế một cách khoa học giúp HS tin vào khoa học, tránh mê tín dị đoan.

Hoạt động 5: Giao lưu với khán giả (20')

- Phần thi cho khán giả dưới dạng trò chơi ô chữ.

- Ô chữ gồm 10 hàng ngang với 10 câu hỏi liên quan đến môn *Hóa học*, mỗi hàng ngang có 1 từ khóa để mở ô chữ hàng dọc.

- Khi mở được 10 hàng ngang sẽ ra ô chữ hàng dọc là chủ đề chương trình.

- Có thể trả lời từ khóa bất cứ lúc nào.

- Với mỗi câu trả lời đúng, HS sẽ được BTC tặng quà.

Hoạt động 6: Phần thi "Hóa học vui" (20')

- Mỗi đội tự chọn cử thành viên tham gia.

- Thời gian tiến hành biểu diễn thí nghiệm tự chọn tối đa 5 phút.

- BGK và các đội còn lại có thể hỏi đáp trực tiếp (thời gian tối đa 5 phút).

- BGK sẽ đánh giá, cho điểm dựa vào thành công của tính nghệ thuật của thí nghiệm và sự hiểu biết sau phần hỏi đáp (Tối đa 30 điểm/đội).

Các KNS cơ bản được giáo dục: Với việc các em HS cùng nhau tự lựa chọn thí nghiệm có thể biểu diễn, tự tiến hành thí nghiệm biểu diễn giúp rèn luyện các kĩ năng: thí nghiệm, thực hành trong môn *Hóa học*, hợp tác, tổ chức, làm việc nhóm, tôn trọng đối tượng, bình tĩnh, tự tin...

Hoạt động 7: Phân thi “Tài năng” (20)

- Có thể cử toàn đội tham gia.
- Nội dung: Tuyên truyền về chủ đề “Hóa học với môi trường”
- Các đội tự lựa chọn hình thức thể hiện nội dung tuyên truyền như: diễn kịch, trình diễn thời trang, thuyết trình, hùng biện...
- BGK sẽ đánh giá và cho điểm từng đội (Tối đa 30 điểm/đội)

Các KNS cơ bản được giáo dục: Đây là hoạt động có ý nghĩa trong việc rèn luyện, giáo dục giá trị sống, KNS cho HS. HS được tự mình cùng nhau xây dựng kịch bản, trải nghiệm vào các nhân vật khác nhau, thể hiện trước đám đông giúp rèn luyện kĩ năng giao tiếp như lắng nghe, ứng xử, trình bày trước đám đông, làm việc nhóm, hoạt động xã hội, xác định giá trị ngấm của bản thân, hòa nhập... Đặc biệt, việc tuyên truyền về các hoạt động bảo vệ môi trường giúp HS nâng cao ý thức bảo vệ môi trường, bảo vệ bản thân và người thân trước những tác hại của việc làm dụng hóa chất trong đời sống, sản xuất hiện nay.

Hoạt động 8: Tổng kết (20)

- Ban thư kí công bố kết quả của 3 đội thi.
- BTC trao giải cho các đội thi.

Để đánh giá việc thực hiện nhiệm vụ học tập, chúng xây dựng bảng tiêu chí đánh giá như sau (bảng 1, 2):

Bảng 1. Phiếu đánh giá

Yếu tố đánh giá	Mức 1 (9-10 điểm)	Mức 2 (8-8,5 điểm)	Mức 3 (7-7,5 điểm)	Mức 3 (5-6,5 điểm)	Điểm
Đúng chủ đề, đảm bảo thời gian	Xây dựng kịch bản gắn kiến thức môn hóa học với nội dung tuyên truyền giáo dục bảo vệ môi trường, tình huống gắn liền với thực tiễn, đảm bảo đúng thời gian	Xây dựng kịch bản gắn kiến thức môn Hóa học với nội dung tuyên truyền giáo dục bảo vệ môi trường, tình huống gắn liền với thực tiễn, không đảm bảo về thời gian	Kịch bản có nội dung tuyên truyền ý thức bảo vệ môi trường nhưng chưa liên hệ được nhiều kiến thức môn học, một số tình huống chưa gắn liền với thực tiễn	Kịch bản có nội dung tuyên truyền bảo vệ môi trường nhưng không gắn với môn học, tình huống không gắn liền với thực tiễn	
Nội dung tuyên truyền	Nội dung tuyên truyền sâu sắc, hình thức sáng tạo, có tác động mạnh đến người xem	Nội dung tuyên truyền sâu sắc, có tác động đến người xem	Nội dung tuyên truyền phù hợp nhưng chưa có tác động mạnh đến người xem	Nội dung tuyên truyền phù hợp, kịch bản chưa thực sự thuyết phục	
Tình nghệ thuật	Kịch bản hấp dẫn, hình ảnh âm thanh sống động phù hợp với tình huống, các thành viên trong nhóm có sự phối hợp nhịp nhàng, trang phục, lời nói phù hợp với bối cảnh	Kịch bản hấp dẫn người xem, trang phục, lời nói phù hợp với bối cảnh, đảm bảo phù hợp với lứa tuổi, trình bày một cách tự nhiên	Kịch bản phù hợp với nội dung, trang phục lời nói phù hợp, sự phối hợp giữa các thành viên trong nhóm đôi lúc chưa nhịp nhàng, đôi chỗ còn thiếu tính tự nhiên	Kịch bản chưa thực sự hấp dẫn, sự phối hợp giữa các thành viên trong nhóm chưa được nhịp nhàng, trình bày chưa được tự nhiên	

KNS không phải có được từ học tập trong sách vở mà có được do các hoạt động trải nghiệm thực tế của cá nhân.

Bảng 2. Phiếu đánh giá sản phẩm và thái độ hợp tác của các thành viên trong nhóm

Yếu tố đánh giá	Mức 1 (<1 điểm)	Mức 2 (1,25-2 điểm)	Mức 3 (2,25-3 điểm)	Mức 4 (3,25-4 điểm)	Điểm
Thực hiện nhiệm vụ cá nhân đạt yêu cầu của nhóm	Không thực hiện nhiệm vụ cá nhân	Chỉ thực hiện được một phần nhiệm vụ cá nhân, không đúng yêu cầu về thời gian	Thực hiện nhiệm vụ cá nhân nhưng chậm trễ về thời gian	Thực hiện nhiệm vụ cá nhân đúng hạn	
Phối hợp với những cá nhân khác trong nhóm	Không tham gia vào các hoạt động nhóm, các ý kiến đề xuất không phù hợp với nhiệm vụ của nhóm	Tham gia hoạt động nhóm không tích cực hoặc các ý kiến đề xuất không phù hợp với nhiệm vụ của nhóm	Tham gia hoạt động nhóm tích cực nhưng chưa chủ động, các ý kiến phù hợp với nhiệm vụ của nhóm.	Chủ động và tích cực tham gia vào các hoạt động của nhóm, các ý kiến đề xuất phù hợp với nhiệm vụ của cả nhóm	

Hoạt động của các CLB với đặc điểm có thể tổ chức đa dạng, phong phú, linh hoạt, mở về không gian, thời gian, quy mô, đối tượng và số lượng HS có ưu thế rất lớn trong việc tích hợp GDKNS. Tuy nhiên, để thực hiện tích hợp GDKNS vào hoạt động CLB có hiệu quả, giáo viên cần xây dựng kế hoạch, nội dung hoạt động của CLB theo chủ đề một cách cụ thể, khả thi; xác định rõ những kĩ năng nào cần giáo dục cho HS trong các hoạt động đó, hình thức giáo dục các kĩ năng như thế nào và HS phải được trang bị trước một số kiến thức, kĩ năng cần thiết để tự tin tham gia vào các hoạt động CLB. □

Tài liệu tham khảo

- [1] Nguyễn Thị Tĩnh (2014). *Giáo dục kĩ năng sống cho học sinh trung học phổ thông khu vực miền núi phía bắc trong bối cảnh hiện nay*. Đề tài cấp bộ, mã số B2012-TN03-05.
- [2] Nguyễn Xuân Trường - Nguyễn Đức Chuy - Lê Mậu Quyền - Lê Xuân Trọng (2001). *Hóa học 10*. NXB Giáo dục.
- [3] Nguyễn Xuân Trường - Lê Mậu Quyền - Phạm Văn Hoan - Lê Chí Kiến (2015). *Hóa học 11*. NXB Giáo dục Việt Nam.
- [4] Nguyễn Xuân Trường - Phạm Văn Hoan - Từ Vọng Nghi - Đỗ Đình Răng - Nguyễn Phú Tuấn (2015). *Hóa học 12*. NXB Giáo dục Việt Nam.
- [5] Nguyễn Xuân Trường (2015). *Hóa học vui*. NXB Khoa học và Kỹ thuật.